

Priloga vsak četrti tisk in  
vred ali v Mariboru o poljudnem  
na dan ali leta 52 dni,  
na leto 16 dni, četrti leta  
3 dni. Izven Jugoslavije  
56 dni. Narodna se pošlje  
po uradni listi "Sloven-  
ski Gospodar" v Ma-  
riboru, Korotška cesta 5.  
Pa po dopolnili do od-  
povedi. Naročnina se pla-  
čuje v naprej.  
Telefon Interurban št. 113.

Povsemoma številka stane 150 din.

Poštnina plačana v gotovini.

# SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,  
Koroška cesta št. 5. Red-  
niški se ne vračajo. Izpos-  
redništvo sprejema naročila,  
invoce in reklamacije.  
Člene invarijem po dugo-  
vini. Za volilne osebe  
prijavljene po posli. Naroči  
reklamacije se pošiljajo  
preko.  
Členski račun pošilja  
uredništvo Ljubljana št. 10.100.  
Telefon Interurban št. 113.

26. številka.

MARIBOR, dne 26. junija 1924

58. letnik

## Zmaga Slov. ljudske stranke pri občinskih volitvah.

V sodnih okrajih Celje, Vransko, Šmarje in Laško so občinske volitve izvršene. Dasi ravno so se navadili združeni nasprotniki na našo SLS, vendar nas niso mogli oslabiti. Zmagali smo! V naših rokah je zopet večina občin. Cele mesece so se pripravljali liberalci (demokrati), samostojneži, socialisti in druge stranke, da bi s pomočjo laži in goljufije prišli do večine v naših občinah. Ali vse zamanj! Hvala zavednosti naših volilcev! Ostali smo zmagovalci!

List »Jutro«, ki ga izdaja vodja slovenskih prostozidarjev, advokat dr. Gregor Žerjav, kakor tudi »Tabor«, »Slovenski Narod« in celjska »Nova Doba« so o izidu občinskih volitev prinesli lažnjiva poročila. Tako na primer »Jutro« laže: 1. da so v Dramljah izvoljeni sami »naprednjaki«, to je liberalci in samostojneži. Res pa je, da je na skupni listi izvoljenih 9 pristašev SLS in samo 8 »naprednjakov«. 2. Da je naša stranka v občini celjska koloica nazadovala. Res pa je, da smo dobili letos 339 glasov, a leta 1921 samo 316. 3. Pišejo, da smo nazadovali v Petrovčah, a volilni izid pravi, da imamo letos 154, a leta 1921 samo 110 glasov. 4. Isto je v Skofji vasi. Letos imamo 182, a leta 1921 je bilo le 135 glasov. 5. O Veliki Pirešici laže »Jutro«, da naša stranka ni vložila liste. Istina pa je, da je bila vložena in izvoljena samo kandidatna lista SLS. Od 25 odbornikov je samo eden bivši samostojnež. Našteli bi lahko celo vrsto dokazov, kako nasprotni listi nesramno lažejo o izidu volitev.

Da jim laži z dokazi izpodbijemo, prinašamo pregled o izidu občinskih volitev iz prej navedenih okrajev.

### Okraj Celje.

Celje okolica: SLS 339 glasov (12 odbornikov), Korošci socialisti 166 (6), Bernotovi socialisti 75 (2), združeni liberalci, samostojneži in narodni socialisti 251 (9), Nemci 111 (4).

Leta 1921: SLS 316 (10), socialisti 429 (14), narodni socialisti 85 (3), združeni liberalci in SKS 173 (5).

Torej je naša stranka tu napredovala, a ne nazadovala, kakor laže »Jutro«.

Dobrna: Izvoljena samo lista SLS. Nobeden nasprotnik ni izvoljen.

Leta 1921 pa so dobili samostojneži in liberalci še 40 glasov.

Dramlje: Na skupni listi je izvoljenih 9 pristašev naše stranke, a 8 samostojnežev.

Leta 1921 pa je imela naša stranka samo 7, nasprotniki pa 9 občinskih odbornikov.

Frankolovo: SLS 69 glasov (7 odbornikov) združeni nasprotniki 113 (10).

Leta 1921 smo tudi dobili samo 7, a SKS 9 odbornikov.

Gotovlje: Izvoljena skupna lista, v kateri ima SLS močno zastopstvo.

Leta 1921: SLS 4, SKS 1, socialisti 3, izven strank 8 odbornikov.

Griže: SLS 143 glasov (9 odbornikov), socialisti 69 (5), gospodarska stranka (3).

Leta 1921: SLS 81 (4), SKS (3), socialisti 137 (8), komunisti 31 (1).

V Grižah smo torej napredovali za 62 glasov in je prešla občina v naše roke. Liberalni listi seveda o tem molčijo.

Kalobje: SLS 33 (8), SKS 34 (9). Še dva volilca bi morali naši spraviti na volišče, pa bi SLS imela 9 odbornikov.

Leta 1921 so v tej občini bili izvoljeni sami samostojneži. Kdo je torej napredoval?

Nova cerkev: SLS 37 (4), Zveza avtonomistov 37 (3), združeni nasprotniki 110 (10).

Leta 1921: SLS 104 (7), SKS 62 (4), socialisti 84 (5).

Petrovče: SLS 154 (12), socialisti 84 (7), SKS in JDS 73 (6).

Leta 1921: SLS 110 (7), SKS 88 (6), socialisti 180 (11). Tu smo torej napredovali za 44 glasov in za 5 odbornikov. In »Jutrovc« lažnjivo pišejo, da je SLS nazadovala.

Sv. Jurij ob juž. železnici, trg: SLS 70 (4), združeni nasprotniki 74 (5). Ako bi še 5 volilcev naši spravili na volišče, bi SLS dobila 5 odbornikov.

Leta 1921: SLS 64 (8), SKS 64 (8).

Sv. Jurij ob juž. železnici, okolica: SLS 15 odbornikov, SKS 5, kmetsko-delavska stranka 5.

Leta 1921: SLS 13, SKS 11. Smo torej tudi lepo napredovali, a nasprotniki nazadovali.

Sv. Lovrenc nad Prožnim: Izvoljena samo lista SLS (17).

Leta 1921: SLS 11, a NSS 5 odbornikov.

Sv. Martin v Rožni dolini: Samo lista SLS (17).

Leta 1921: SLS 11, SKS 5.

Torej v obeh občinah sijajen napredek naše stranke.

Sv. Pavel pri Prebodu: SLS (9), NSS (5), socialisti (3), SKS (5), medstrankarska lista — večinoma naši (3).

Leta 1921: SLS (6), SKS (6), socialisti (8), NSS (4). Tudi tu naš napredek.

Sv. Peter v Sav. dolini: Na skupni listi SLS (11), nasprotniki (6).

Leta 1921: SLS 10, drugi (6). Napredek!

Skofja vas: SLS 182 (11), gospodarska stranka 87 (5), socialisti 158 (9).

Leta 1921: SLS 135 (7), SKS 113 (5), socialisti 256 (12). Kdo je tu napredoval? Kdo nazadoval?

Svetina: Samo lista SLS (9).

Leta 1921: SLS (12), SKS (4). Mi napredovali, samostojneži pa skopneli!

Teharje: SLS 108 (8), delavska zveza SLS 58 (4), gospodarska stranka — po večini SLS 55 (4), socialisti 112 (9).

Leta 1921: SLS 124 (10), socialisti 118 (10), NSS 48 (4). Seveda liberalci tudi tu naš napredek tajijo in lažejo, da smo propadli.

Velika Pirešica: Samo lista SLS (25).

Leta 1921: SLS 228 (18), SKS 81 (6). Tu smo zopet pridobili!

Višnja vas: Samo lista SLS, kakor leta 1921.

Vojnik: SLS 28 (2), neodvisna 62 (5), gospodarska 26 (2).

Leta 1921: SLS (5), SKS (6), socialisti (1), demokrati (4).

Zalec: SLS 64 (5), Vabičeva stranka 105 (7), demokrati in SKS 74 (5).

Leta 1921: SLS 72 (5), SKS 80 (5), socialisti 46 (3), splošna 41 (3).

Sv. Rupert nad Laškim: Samo naša lista.

Leta 1921: SLS 156 (13), SKS 37 (3).

### Skupni pregled v celjskem okraju:

Pri 23 občinah SLS napredovala v 16 občinah.

Absolutno večino ima SLS v . . . 12

Relativno večino ima SLS v . . . 4

V manjšini pa smo stali samo v . . . 6

### Okraj Vransko.

Braslovče: SLS 158 glasov (11 odbornikov), neodvisna 206 glasov (14 odbornikov).

Leta 1921: SLS 177 (12), SKS 169 (12).

Gomilsko: 2 listi krajevnega značaja.

Leta 1921: SLS 42 (6), SKS 39 (6), NSS 32 (4).

Marija Reka: Izvoljeni sami pristaši SLS.

Leta 1921: SLS 31 (4), SKS 45 (6).

Ta občina je torej padla v naše roke.

Polzela: SLS 199 (14), nasprotna 52 (3).

Leta 1921: SLS 172 (11), socialisti 99 (5).

Kdo je napredoval? Liberalci bodo lagali, da »naprednjaki«.

Vransko: Potrjena samo liberalna lista. Listo SLS je okrajno glavarstvo razveljavilo, ker je enega našega kandidata podpisala njegova žena.

## Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

13

Bilo je seveda kot bi muha slona napadla. Trdo v pesti je držal nož, ki ga je našel v očetovi koči, in ko je žival renčel in besneč zagrabila za njim, ji je nastavlil ostrino na prsi.

Globoko se je zasadilo Bolganiju orožje v telo in zašulil je od boli in jeze.

V tistem kratkem trenutku je bistrumni belokožec spoznal vrednost svoje svetle igračice in koj jo je tudi izdatno izrabil. Ko ga je žival s silnimi udarci podrla na tla, ji je ponovno sunil nož do ročaja v telo.

Bolgani se je boril kakor se bori žival njegove vrste. Strašne udarce je sekal s svojo težko roko in trgal dečku cele kose mesa s pleč in prsi s svojimi ostrimi nohti.

V divji, besni borbi sta se valjala po tleh. Pa slabjši in vedno slabjši so bili sunki, ki jih je zadajala ranjena in krvaveča roka belokožega fantiča, drobno telo se je krčevito streslo in Trzan, lord Greystoke, se je zavalil po poteptani veli travi džungle in se ni genil več —

Miljo daleč od bojišča se je v mračnem pragozdu ob tisti uri Kršakov rod spravljal k počitku.

Tedaj je zadonel sem od morja grozeči, izziivalni bojni krik Bolganijev.

Kršak je dobro vedel, da bojni klic pomeni napad.

Urno je sklical ves rod, da bi dognal, ali je sovražnik napadel katerega njegovih. Pa tudi v obrambo. So-

vražnikov je utegnito biti več, morebiti pripravljajo napad na ves rod, treba je bilo zbrati vse moči.

Pokazalo se je, da manjka belokožega mladiča.

Tublat se je koj ustavljal, češ da ni treba poslati pomoči. Tudi Kršak, glavar, ni maral tujca, nekaj je zagodrnjal in se ja malomarno obrnil h kupu listja, na katerem si je pripravljaj ležišče.

Kala pa je drugače čutila.

Komaj je zvedela, da njenega varovanca ni v družbi, že je planila v drevje in pohitela kakor veter proti kraju, odkoder je še vedno prihajalo Bolganijevo rjovenje.

Tema je bila in le zadnji mlaj je pošiljal svoje rahle žarke skoz gosto vejevje ter delal čudne sence po pragozdu.

Kakor orjaška pošast je hitela Kala po drevju, sedaj je gibčno plezala po dolgi veji, sedaj je se je spet zagnala z enega drevesa na drugega ter se z nezmotljivo gotovostjo ujela za novo vejo. Poznala je džunglo in njene glasove in izkušnja ji je pravila, da ni več daleč od kraja, kjer se je vršila strašna borba, usodna morebiti za njenega gojenca.

Iz Bolganijevega krika je posnela, da se bori za življenje in smrt z nekim drugim prebivalcem džungle. Hipoma pa je krik utihnil in globok molk je legel na pragozd.

Stvar ji je bila nerazumljiva. Tako rjove in stoka žival, ki je smrtno zadeta —

Bolgani je podlegel, padel —. Pa kdo je bil njegov zmagoviti nasprotnik —? Nobenega glasu ni čula.

Da bi bil njen belokoži mladič orjaškega Bolganija premagal, to je vedela, da ni mogoče. Kaj se je zgodilo —?

Previdno se je bližala kraju odkoder je čula glasove, počasi in neslišno je plezala po zadnjih vejah, napeto je gledala ven v blede mesečino.

In tedaj ju je opazila —

Tamle zunaj na trati sta ležala, —, Trzanovo krvavo, razmesarjeno truplo in poleg njega silni Bolgani — mrtev.

Z rahlim krikom je planila k svojemu mladiču, dvignila okrvavljeno truplo in poslušala —

Se mu je bilo srce, telo se je rahlo streslo, ko se je dotaknila ranjene roke.

Z nežno skrbjo ga je odnesla v temno džunglo k svojemu rodu, dneve in noči je čepela pri njem, mu lizala rane, mu donasala hrane in odganjala muhe.

Trzan pa se je valjal po mehki travi v divji vročnici in tolkel krog sebe ter prosil vode. Kala mu jo je nosila, kolikor je vedela in znala.

Nesebično in požrtvovalno je skrbela za svojega najdenčka, kakor bi človeška mati skrbela za svojega bolnega deteta. —

Vročnica je odjenjala in mladi belokožec je bil rešen. Le dolgo je še trajalo, da so mu zacelile strašne rane.

Zal beseda ni prišla iz njegovih ust, tiho in s stisnjenimi zobmi je trpel pekoče bolečine celečih se ran.

Gola rebra so se videla na prsih, tako ga je razmesaril Bolgani. Tri rebra mu je polomil, roko mu je skoraj izvinil in tudi s tilnika mu je odtrgal velik kos mesa.

Pa nemo je trpel strašne bolečine, kakor trpijo živali, med katerimi je živel. Zlezal je za grm in skrit ležal v visoki travi, da niso tovariši videli njegove nesreče.



**St. Jurij ob Taboru:** SLS 110 (9), SKS 89 (8).

Leta 1921: SLS 142 (10), SKS 203 (14).

To samostojno-liberalno trdnjavo so dobili v roke našinci.

**Sv. Jeronim:** Nobena stranka ni vložila liste.

**Grajska vas:** Izid še ni znan.

**Prekopa:** Zmagali nasprotniki.

#### Skupni pregled v okraju Vransko:

Naša stranka je pridobila dve občini in sicer **Marija Reko** in **Sv. Jurij ob Taboru**. Nazadovali smo samo v **Braslovčah**.

#### Okraj Šmarje:

**Ponikva ob juž. žel.:** SLS 131 glasov (16 odbornikov), SKS 68 glasov (9 odbornikov). Socijalistično listo je glavarstvo radi ponarejenih podpisov razveljavilo.

Leta 1921: SLS (9), SKS (8), socialisti (7).

Naša stranka si je torej na Ponikvi priborila absolutno večino. »Jutro« si tega ne upa poročati.

**Sladka gora:** SLS za gornji del občine (11), SLS za spodnji del (6).

Leta 1921: SLS (10), SKS (6).

Smo sedaj dobili občino popolnoma v roke.

**Šmarje-okolica:** SLS 212 (20), SKS, JDS in g. Skale 55 (5).

Leta 1921: SLS 297 (16), SKS 110 (6), JDS 20 (1), Skale 12 (1).

Pridobili smo tu 4 odbornike.

**Šmarje-trg:** SLS 23 (1), JDS 58 (4), gospodarska 52 (4).

Leta 1921: SLS 38 (4), SKS 66 (8), JDS 38 (4).

**Lemberg:** SLS (4), združeni nasprotniki (3).

Leta 1921: Samo lista SKS.

**Zusem:** SLS 121 (12), SKS 49 (9).

Leta 1921: SLS 102 glasa (9), SKS 87 (7).

**Sv. Ema:** kmetsko-delavska SLS, brez protiliste.

Leta 1921: Lista kmetov. Naši v večini.

**Nezbiše:** Kmečka stranka SLS vseh 7 odbornikov.

Leta 1921 sami Radičevci.

**Roginca gora:** Samo lista SLS (9), kakor leta 1921.

**Slivnica:** SLS 51 (6), gospodarska kmetska stranka 96 (11).

Leta 1921: SLS 81 (6), SKS 128 (10).

**Sv. Stefan:** Samo lista SLS.

Leta 1921: SLS 64 (8), SKS 63 (8).

**Tinsko:** Slov. kmetska zveza — SLS brez protiliste, kakor leta 1921.

**Sv. Vid pri Grobelnem:** Samo lista SLS.

Leta 1921: kompromisna lista.

**Zibika:** SLS 37 (6), SKS 13 (3).

Leta 1921: SLS 43 (7), SKS 54 (9).

**Sv. Peter na Medvedovem selu:** kompromis: SLS 4, JDS (2), SKS (3).

Leta 1921: SLS 66 (7), SKS 80 (9).

**Skupni izid v okraju Šmarje** je naravnost razveseljiv. Naša stranka je pridobila občine: **Lemberg**, **Ponikva** in **Zibika**, kjer so imeli dosedaj nasprotniki večino. Absolutno večino ima SLS od 15 občin v 12. Samo **Slivnica**, **Šmarje trg** in **Sv. Peter na Medvedovem selu** so še ostale v rokah nasprotnih strank, dočim so pred tremi leti imeli nasprotniki absolutno večino v 7 občinah.

#### VII.

**Mladi Clayton** se uči brati in pisati.

Cela večnost se mu je zdela, preden je spet mogel hoditi. Nato pa se mu je hitro boljalo in čez mesec dni je bil spet močen in zdrav in gibčen.

Ko je okrevajoč poležaval po goščavi, je v duhu zopet in iznova preživljal strašni boj z **Bolganijem** in mislil na čudoviti uspeh svetle igračice, kakor je imenoval nož, ki ga je našel v koči.

Koj ko dobro ozdravi, ga poišče, je sklenil. Nič več ne bo slabotni revček v rodu, ki ga je narava oborožila s strašnimi zobmi in mišicami, — nepremagljiv borec bo, nobeden sovražnik v džungli mu ne bo kos.

Zelo se mu je tudi mudilo nazaj v kočino in k čudnim, skrivnostnim rečem, ki jih je v njej našel.

Zgodnjega jutra se je torej napotil k obali. Sam je šel.

Ni mu bilo treba dolgo iskati, pa je našel **Bolganijev** kostenjak, ves oglohan in objeden, in poleg njega nož, skrit v visoki travi. Čisto zarjavel je bil od mokrote in od krvi.

Da se nož več ne sveti, to mu ni ugajalo. Pa oster je še bil, o tem se je brž prepričal na debli bližnjega drevesa, in torej še vedno strahovito orožje za brambo in napad, če bi bilo treba. Sklenil je, da se ne bo več bal starega **Tublata**.

Nato se je podal h koči.

Ključavnica ga topot ni dolgo mudila. Kmalu so se mu odprla vrata.

Zanimalo ga je, kako se zaklepajo in odklepajo, pazorno si je vse ogledal in našel je, da se dajo zakleniti tudi od znotraj.

Stopil je v kočino in zaklenil vrata za seboj. Nemoten je hotel biti pri svojem poslu.

#### Okraj Laško:

**Laško-trg:** SLS 39 glasov (3 odbornike), gospodarska 47 (4), JDS 131 (10).

Leta 1921: SLS 36 (4), JDS 111 (12).

**Jurklošter:** SLS 49 (7), združeni nasprotniki 117 (18).

Leta 1921: samo Kmečka zveza. — Vzrok nasprotne zmage je, ker na naši strani ni bilo prave agitacije, a nasprotniki so kar divje agitirali.

**Sv. Krištof:** SLS 500 (19 odbornikov), združeni nasprotniki 168 (6).

Leta 1921: SLS 404 (20), nasprotniki 76 (4).

**Marija Gradec:** Samo SLS (25), kakor leta 1921.

**Sv. Lenart nad Laškim:** SLS 80 (5), SKS 55 (4).

Leta 1921: SLS 75 (9), SKS (7).

Iz ostalih občin laškega okraja še nimamo poročil. A gotovo je, da bo imela SLS tudi v tem okraju večino občin v svojih rokah.

Ze prvi izidi o občinskih volitvah nam jasno kažejo, da slovensko ljudstvo odklanja grobokope našega blagostanja in samostojnosti: demokrate in samostojneže! Glavarstvo je volitve razpisalo na delovne dneve, ko so naši imeli največ dela na travnikih in polju. Nasprotniki so spravili do zadnjega vse svoje na volišče, a naši so mnogi radi nujnega dela ostali doma. A kljub temu smo ohranili svoje postojanke in še nove pridobili.

Filpov L:

### Kam plovemo?

Ako opazujemo glavne narodnogospodarske panoge in njihov razvoj po vojni v raznih državah Evrope, zameremo opaziti pri mnogih prav znaten, pri nekaterih celo izreden napredek. Ponekod se razvija industrija, drugod kmetijstvo. Celotno v Rusiji opazimo znaten napredek iz časov po revoluciji in oni strahoviti suši pred tremi leti.

Pri nas v Jugoslaviji je v glavnem narobe. Edino proizvajanje tobaka se dviga, da smemo računati z znatnim izvozom, v vseh drugih panogah pa je v glavnem zastoj, pri nekaterih celo silno nazadovanje. Oglejmo si n. pr. poročila o naši živinoreji.

#### Zalostni podatki o naši živinoreji.

V svrhu ugotovitve napredka ali nazadovanja imamo v vseh državah, ki so vsaj malo kulturne, redno statistiko in splošno redno štetje. Kaj nam pravi statistika o naši živinoreji? Pravi nam, da smo imeli preteklo leto 4 milijone 117 tisoč in 357 glav goveje živine. Prašičev je bilo 2 milijona 887 tisoč. Ovc imamo okroglo 8 milijonov 460 tisoč; sorazmerno precej je koz: 1 milijon 800 tisoč. Konjev je 1 milijon in 43 tisoč. Število perutnine cenijo na 15 milijonov.

Rekli smo, da so navedeni podatki žalostni, in to z vso pravico. Kajti če primerjamo navedene številke recimo z onimi v Švici, na Nizozemskem ali na Danskem, potem vidimo dvojce: 1. kako sorazmerno malo je število živine v primeri s številom ljudi in 2. kako neprimerno slabše kakovosti je naša živina, čeravno imamo po kakovosti zemlje in po podnebju vsaj takšne, deloma pa še boljše pogoje za razvoj naše živinoreje.

Vzamimo za primerjevanje le nekaj števil iz Danske. Danska država je malo rodovitna, posebej še v zapadni polovici. Ima tudi zelo hladno podnebje. Po velikosti je komaj šesti del naše Jugoslavije, prebivalcev pa ima približno četrti del našega prebivalstva. Ta Danska ima po

zadnjih izkazih 2 milijona 538 tisoč goveje živine, 2 milijona 853 tisoč prašičev, okroglo 20 milijonov perutnine, 374 tisoč ovc in samo okrog 42 tisoč koz. Pri tem je pomniti, da polagajo Danci glavno skrb na krave-mlekarice, ker izvažajo naravnost ogromne množine mleka, sira in surovega ter kuhanega masla v druge države, posebno na Angleško in v Nemčijo. Danske, nizozemske in švicarske krave-mlekarice dajejo povprečno vsaj štirikrat toliko mleka, kakor pri nas v Jugoslaviji.

#### Kaj nas uči ta primera.

Pred vsem nas uči, da zaostaja število naše živine daleč za številom v imenovanih državah, ako računamo na 1 kvadratni kilometer ali na 1 prebivalca. Dalje nas uči, da naša živinoreja ni na potrebi višini po svoji kakovosti. Pri nas živinoreja ni smotrna, napredna; da, še več: ako primerjamo naše število svinj in število perutnine s števili iz prejšnjih let, potem vidimo, da smo celo v številu nazadovali. Trgovci z živino na svetovnih trgih vam povejo, da se ocenjuje naša živina z redkimi izjemami hot drugo in tretjevrstno blago. S tem je rečeno, da je in mora ostati izdatno cenejša, kakor je pač vsako drugovrstno blago. Izvoz mleka, sira in surovega masla je manjši, kakor pa uvoz tujega sira. To je naravnost sramoten pojav za našo kmetijsko državo.

#### Kje so krivci?

Tekom petih let, kar jih imamo po svetovni vojski, je bil že čas in prilika, da se pri živinoreji opomoremo in ni več na mestu, sklicevati se na vojne posledice. Glavna krivda je v naših političnih in upravnih razmerah. Mi imamo sicer ministrstvo za kmetijstvo, toda to ministrstvo ima za kmetijsko državo sramotno majhen proračun, pa še od tega uporabi nad polovico za uradništvo, od manjše polovice pa izdaten del po protekciji in brez smotra in gospodarskega cilja. Saj tudi drugače ni mogoče. Imamo po milosti Pašičeve in Pribičevičeve politike nezmožne ministre za kmetijstvo, najboljši strokovnjaki se morajo umakniti puhloglavim strankarjem, našim slovenskim strokovnim šolam in uradom pa ne dajo ne sredstev, ne svobode, da bi sami zamogli in smeli kaj ustvarjati. Propadu in poginu je zapisan to, kar so ustvarile deželne avtonomije s podporo bivše države. Tako je s konjerejo, tako je s skrbjo za govedorejo, tako je s svinjerejo. Naši okrajni zastopi in strokovnjaki poskušajo z vso požrtvovalnostjo delovati in zadržati propad, toda od samostojnih demokratov in Pašičevih radikalov pomoči ni in je nikdar ne bo, ker tam imajo politiki, bankirji in advokati glavno besedo in tem je jugoslovansko kmetsko ljudstvo le molzna kravica, pri kateri pa še povrh poznajo le vime, skrbi za gobec pa prav nič.

#### Ali je odpomoč?

Seveda je in sicer je recept prav kratek: Ljudstvo si naj ne da vsiliti jarma centralizma, naj ne trpi korupcije in nasilja, naj vzame po dobro urejeni demokratični upravi, kakor je na Danskem, v Švici, na Nizozemskem in drugod, kjer je vsled tega blagostanje, red in mir, v svoje roke skrb, pa bo boljše za državo in ljudstvo. Pomnite: kjer je kontrola, je poštenje in s tem napredek.

### Ali som že obaevil narečnino?

sano dlako, vse lepšo nego so jo imeli njegovi tovariši. Mislil je namreč, da je obleka, suknjič in hlače, — dlaka.

In pod sliko je stalo pet drobnih znakov v skupini

»d-e-č-e-k«.

Nad sliko in pod njo in krog nje je bilo vse polno drugih nerazumljivih znakov. Opazil je, da se skupina d-e-č-e-k med njimi večkrat ponavlja.

Še nečesa se je naučil. Iznašel je, da je pravzaprav malo različnih znakov, da pa se ti večkrat ponavljajo. Včasih stoje sami zase, največkrat pa stojijo skupaj v večjih in manjših gruclah.

Počasi je listal po začetnici, ogledoval slike in iskal, kje bi se med tiskom našla zopet skupina d-e-č-e-k.

In spet je našel sliko, sebi podobno. Majhno postavico je kazala, enak obraz, oči in nos je imela kakor on, in s čudno pisano dlako je bila odeta. In poleg postave je bila naslikana neznan žival, ki je hodila po štirih nogah. Da, res, tako je zasodil, taka je lisica.

Pod to sliko pa je stalo: »D-e-č-e-k i-n p-e-s.«

Glej, tu so spet stali tisti znaki, ki so vedno spremljali sliko, njemu podobno —!

In tako se je učil brati. Počasi seve, zelo počasi.

Kajti trdo in trudapolno delo si je naložil nevede, — delo, ki se vam ali meni zdi skoraj nemogoče. Učil se je brati, ne da bi imel le samo pojem o živi govorici, o besedah in o črkah. Saj ni znal druga ko živalske klice in krike **Kršakovega** rodu. In niti sanjalo se mu ni o stvarih, ki jih je videl na slikah in o katerih je bral po knjigah. Saj ni poznal drugih stvari ko tiste, ki jih je dan za dnevom srečaval v džungli.

Učil pa se je brati takole.

(Dalje prihodnjič).